

MỘT SỐ THÀNH TỐ CỦA VĂN HÓA HỌC ĐƯỜNG

Nguyễn Ngọc Thơ*

Tóm tắt: Văn hóa học đường là một tiểu văn hóa ứng với môi trường giáo dục, vừa chứa đựng sắc thái văn hóa dân tộc vừa chuyển tải và chia sẻ các giá trị đặc thù chung toàn nhân loại. Văn hóa học đường hình thành phải dựa trên những giả định ban đầu (niềm tin, giá trị, tầm nhìn, sứ mệnh, mục tiêu v.v.), trở thành môi trường và chất xúc tác để hoạt động dạy và học, các sinh hoạt gắn với môi trường học đường cũng như mục tiêu giáo dục con người được thực hiện suôn sẻ và hiệu quả. Bài viết này đi từ khái luận đến cấu trúc các thành tố văn hóa học đường, trong đó đặc tả một số thành tố tiêu biểu nhất để phác họa bức tranh nội hàm của văn hóa học đường qua nền tảng lý luận và kinh nghiệm thực tiễn của thế giới.

Nghiên cứu này được thực hiện dưới góc nhìn văn hóa học, lấy yếu tố nghi lễ (trọng tâm là các nghi thức cận “ngưỡng” trong học đường) và hiệu quả của nó (quan điểm của Victor Turner (1968/1969) và Seligman và Weller (2012) làm môi trường và thước đo cho sự kiến tạo và vận hành văn hóa học đường. Theo đó, điểm mấu chốt quyết định tính chất và hiệu quả của văn hóa học đường nằm ở việc kiến tạo “ngưỡng”, trạng thái “cộng cảm”, “chia sẻ” và các khả năng sáng tạo chứa đựng các giá trị giả định của các hoạt động và yếu tố mang tính lễ tục trong nhà trường**.

Từ khóa: Giáo dục, văn hóa học đường, cấu trúc, thành tố.

Nguyễn Ngọc Thơ: *Some elements of school culture*

School culture is a subculture corresponding to the educational environment. It not only contains the national culture identity of but also conveys and shares the common values of the humankind. The school culture is formed based on the initial assumptions (beliefs, values, vision, mission, goals, etc.), and become an environment and catalyst for smooth, effective implementation of the teaching activities and other school activities as well as realization of the educational objectives. The article defines the concept, the structure of school culture and its most typical elements and depicts the conotation of school culture through presenting the theoretical foundations and international experience.

This research is conducted from a cultural perspective, which use ritual factors (focusing on "liminality" of the school's ritualized activities) and their effectiveness as measures of shaping and operating school culture based on viewpoints of Victor Turner (1968/1969), Seligman and Weller (2012). The decisive factor of the characteristics and effectiveness of school culture is formation of "liminality", "communitas", "sharing" and creativity that incorporate the assumed values of the school's ritualized practices and other activities.

Keywords: Education, school culture, structure, element.